

*Najważniejszym zadaniem wychowawcy
jest pokazanie swoim uczniom, co jest dobre, a co złe.
To największy dramat, kiedy ludzie tego nie wiedzą.*

Krzysztof Zanussi

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI DLA ZESPOŁU SZKÓŁ NR 5 W POGÓRZU NA LATA 2013/14 – 2015/2016

Uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu 06.09.2013 r.

Podstawy prawne

1. Rozporządzenie MEN i S z dn. 31.01.2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
2. Rozporządzenie MEN z dn. 01.02.2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni p-p i innych publicznych poradni specjalistycznych.
3. Narodowy Program Zdrowia(2007-15)
4. Konwencja Praw Dziecka
5. Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży (2004-2014)
6. Narodowy Plan Działań na rzecz Dzieci(2004-12)

Główne cele programu

1. Wychowanie w duchu tolerancji, eliminowanie przemocy rówieśniczej.
2. Propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia.
3. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom (używkii, substancje psychoaktywne).
4. Zagwarantowanie uczniom poczucia bezpieczeństwa.

Adresaci programu

Program jest kierowany do uczniów, nauczycieli, rodziców, pozostałych pracowników szkoły.

Strategie

1. Informacyjne (dostarczanie informacji na temat skutków podejmowania ryzykownych zachowań)
2. Edukacyjne (rozwijanie ważnych umiejętności psychospołecznych: interpersonalne, radzenie sobie ze stresem, poczucie własnej wartości).
3. Działań alternatywnych (aktywność sportowa, artystyczna, społeczna, odnoszenie sukcesu).
4. Interwencyjne (pomoc i wsparcie w problemach, trudnych sytuacjach, zagrożeniach).

Formy działań

1. Lekcje wychowawcze.
2. Zajęcia warsztatowe z pedagogiem, psychologiem.
3. Prezentacje i wdrażanie ogólnodostępnych programów profilaktycznych.
4. Działania informacyjne (apele, gazetki, komunikaty).
5. Osobisty wpływ wychowawców, nauczycieli.
6. Współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę.
7. Przestrzeganie WSO, PSO, Statutu, regulaminów.
8. Tworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do potrzeb.
9. Organizowanie różnych form pomocy.

ZADANIA DO REALIZACJI

Wychowanie w duchu tolerancji, eliminowanie przemocy rówieśniczej

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Zespół zadaniowy	Termin/ odbiorcy	Monitoring, rozpoznawanie efektów
Uczeń: zna i przestrzega zasad panujących w grupie	Wzmacnianie poczucia przynależności do klasy, szkoły, okazywanie akceptacji	Tematyka zajęć warsztatowych: Ja jestem w porządku i ty jesteś w porządku, imprezy klasowe, szkolne, wycieczki	Wychowawcy, pedagog	Wg planów / wszyscy uczniowie	Scenariusze zajęć, obserwacja, rozmowy z uczniami, nauczycielami rodzicami
poprawnie komunikuje się z kolegami, nauczycielami stara się być asertywnym, uznaje potrzeby innych	Nagradzanie takich postaw, zachowań	Lekcje wychowawcze. WDŻ inicjowanie pracy grupowej	Wychowawcy, nauczyciele	Na bieżąco/ Wszyscy uczniowie	Analiza sytuacji wychowawczej, zmniejszenie liczby skarg
potrafi nazwać i mówić o swoich uczuciach, radzi sobie ze złością	Uczenie otwartości, okazywanie zainteresowania	Zajęcia warsztatowe, nawiązywanie bezpośredniego kontaktu z uczniem- dialog	Wychowawcy, pedagog, n-le	Wg planów i potrzeb	Badanie „klimatu klasy, szkoły”, informacje zwrotne
zna statutowe i prawne konsekwencje stosowania przemocy	Zapoznavanie z zapisami statutowymi, podstawami prawa	Spotkania z policjantem, lekcje wychowawcze przygotowanie małych form teatralnych o charakterze profilaktycznym	Pedagog, bibliotekarz, wychowawcy	Wg planów,	Scenariusze i prezentacje przedstawień, recenzje, obserwacje, monitoring wizyjny

Propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Zespół zadaniowy	Termin/ odbiorcy	Monitoring, rozpoznawanie efektów
Uczeń: zna i przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa	zapoznajwanie uczniów z zasadami ruchu drogowego, uświadamianie konieczności ich przestrzegania, zdobywanie Karty rowerowej	lekcje techniki, rozmowy z uczniami, konkurs BRD,	Nauczyciel techniki, policjant, wychowawcy	wg planu/ wszyscy uczniowie kl. IV	Informacje o drodze do szkoły, rejestr wypadków, Wyniki egzaminu na Kartę rowerową
	zapoznajwanie uczniów, rodziców z regulaminami (obiektów sportowych, stołówki, wycieczek)	Regulaminy w dostępnych miejscach, omawianie regulaminów, konsekwencje ich łamania	Nauczyciele w-f wychowawca świetlicy, pracownicy obsługi	Wrzesień i na bieżąco	Wpisy w dziennikach lekcyjnych
	informowanie rodziców o odpowiedzialności za bezpieczeństwo dzieci	Zebranie ogólne, ulotki, plakaty	Dyrektor, wychowawcy	Wrzesień(zebranie ogólne)/ rodzice	Usprawiedliwienia i zwolnienia(osobiste, pisemne)
	uwrażliwianie dzieci na kontakty z nieznanymi utrwalanie zasad reagowania na sygnał alarmowy i pamiętanie tego sygnału	Rozmowy z rodzicami, wychowawcą, zajęcia z pedagogiem (projekcje filmów, omówienie) Przeprowadzenie próbnej ewakuacji z budynku szkolnego	Rodzice, wychowawca, pedagog, Koordynator ds. bezpieczeństwa strażacy, dyrektor, nauczyciele pracownicy szkoły	Początek roku szk./ uczniowie klas I-III SP Wrzesień, maj/wszyscy obecni w budynku	Rysunki, wypowiedzi uczniów Obserwacja, raport

przestrzega zasad BHP	wdrażanie, utrwalanie, egzekwowanie zasad	Pogadanki na lekcje wychowawcze, spotkania z pielęgniarką, przestrzeganie porządku, odpowiedni strój na zajęcia sportowe	Rodzice, wychowawcy, pielęgniarka, nauczyciele wychowania fizycznego	Na bieżąco/uczniowie, nauczyciele	Pozytywna opinia komisji ds.bhp
	promowanie zachowań proekologicznych	Konkursy, Sprzątanie świata, Ekochem	Nauczyciel przyrody, chemii	Październik, maj, na bieżąco	Uczniowie segregują śmieci, zbierają makulaturę
zna zasady zdrowego odżywiania	upowszechnianie wiedzy nt. zdrowego odżywiania	Rozmowy na lekcjach wychowawczych, przyrody, z pielęgniarką, akcja Mleko i owoce, realizacja programu Trzymaj formę	Nauczyciel przyrody, wychowawca klasy i świetlicy	Na bieżąco/wszyscy uczniowie	Obserwacja Harmonogram i ewaluacja programu
bezpiecznie i racjonalnie spędza czas wolny	tworzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i odpowiedniej bazy oferta zajęć podczas ferii zimowych i letnich	Kółka zainteresowań, zespół regionalny, zajęcia sportowe Udostępnianie obiektów sportowych, świetlicy, pracowni komputerowej	Nauczyciele, instruktorzy	Cały rok szkolny Okres ferii	Frekwencja, osiągnięcia uczniów Programy zajęć, frekwencja

Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom (używkii, substancje psychoaktywne)

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Zespół zadaniowy	Termin/ odbiorcy	Monitoring, rozpoznawanie efektów
Uczeń: zna skutki stosowania różnych substancji psychoaktywnych	dostarczanie wiedzy nt. szkodliwości dla zdrowia i ryzyka uzależnień od tych substancji	Lekcje wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, psychologiem, wybrane programy profilaktyczne. Zachowaj trzeźwy umysł, Nie pal przy mnie, proszę, Dlaczego stop narkotykom?, Znajdź właściwe rozwiązanie.	Pedagog, wychowawcy	Wg terminu kampanii/uczniowie Klas IV-VI i I-III G	Obserwacja, informacje od rodziców, wykorzystane materiały, opinie uczniów, nauczycieli, konkursy

zna konsekwencje łamania prawa	analiza i wyjaśnianie tych zapisów, omawianie kryteriów oceny z zachowania - przestrzeganie zakazu stosowania szkodliwych substancji	I. wychowawcze, opieka i dyżury nauczycieli, kontrakty klasowe, apele porządkowe	Dyrektor, wychowawcy	Wrzesień i wg potrzeb/uczniowie, nauczyciele, rodzice	Wpisy w dzienniku, dzienniczki klasowe, opinie środowiska, analiza sytuacji wychowawczej, wysokie oceny z zachowania
	kształcenie praktycznych umiejętności chroniących przed podejmowaniem ryzykownych zachowań	Zajęcia z pedagogiem, psychologiem Potrafię mówić nie, Atrybuty dorosłości, Prawa i obowiązki Pedagogizacja rodziców	Pedagog, psycholog, rodzice, nauczyciele	Na bieżąco Wg planu/uczniowie gimnazjum, ich rodzice	Obserwacja i opinie, rozmowy z rodzicami, oferta szkoleń dla nauczycieli, tematyka zebrań dla rodziców
potrafi świadomie wybierać programy TV, racjonalnie korzysta z TI, telefonu komórkowego	przekazywanie wiedzy nt. zagrożeń wynikających z nieumiejętnego korzystania z TI, TV, telefonu	Lekcje informatyki, Zajęcia nt. „cyberprzemocy”, prezentacje, Informacje dla rodziców	N-nauczyciel informatyki Wychowawcy, specjaliści	Wg planu i potrzeb/uczniowie, rodzice	Rozmowy z uczniami, rodzicami, badania ankietowe

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Zespół zadaniowy	Termin/ odbiorcy	Monitoring, rozpoznawanie efektów
Uczeń: pokonuje trudności w nauce oraz zachowaniu. Osiąga wyniki na miarę możliwości.	profilaktyka niepowodzeń szk.	Sprawdzanie nabytych wiadomości, umiejętności na bieżąco - kierowanie uczniów z trudnościami do PPP - organizowanie pomocy psychologiczno pedagogicznej	Nauczyciele przedmiotów, wychowawcy, pedagog	Wg potrzeb/uczniowie	Uczeń poprawia oceny, korzysta z oferowanej przez szkołę pomocy, dzienniki zajęć dodatkowych
	dostosowanie wymagań edukacyjnych	Zapoznanie uczniów i rodziców z wymaganiami na poszczególne oceny i procedurą poprawy ocen	Nauczyciele, przedmiotów	Po uzyskaniu opinii PPP/uczniowie, rodzice	Oceny uczniów, protokoły z konferencji klasyfikacyjnej
	rzetelne informowanie rodziców o trudnościach, postępach, dostępnych formach pomocy	Rozmowy indywidualne, wskazówki do pracy w domu	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog	Na bieżąco / rodzice uczniów	Podpisy rodziców w zeszytach, dzienniczkach
realizuje obowiązek szkolny	monitoring frekwencji	Bieżące usprawiedliwianie nieobecności	wychowawcy	Daty nieobecności/uczniowie	Sprawdzona lista obecności
nabywa umiejętności radzenia sobie z nieprzyjemnymi uczuciami, potrafi rozwiązywać konflikty z rówieśnikami	Uczenie kultury słowa, kontroli i odpowiedzialności za swoje zachowania, Monitorowanie zachowań, reagowanie na niewłaściwe zachowania	Wybrane zajęcia z programu profilaktyki. Treningi asertywności, Uczenie mediacji jako sposobu rozwiązywania konfliktów	Wychowawcy, pedagog.	Wg planu /uczniowie	Monitoring wizyjny, Scenariusze zajęć, ocena sytuacji wychowawczej

nabywa przekonania, że rodzice interesują się jego sprawami, współpracują ze szkołą, pomagają rozwiązywać problemy	Zapoznanie rodziców z WSO, PSO, Statutem, programami wychowawczymi i profilaktyki, ofertą zajęć pozalekcyjnych, formami pomocy udzielanej przez szkołę	Dostępność dokumentów, zapraszanie na zebrania , konsultacje Organizowanie dla rodziców spotkań ze specjalistami, Zapraszanie na przedstawienia w wykonaniu ich dzieci	Dyrektor, wychowawcy	Wrzesień i na bieżąco/uczeń, rodzice	Frekwencja na wywiadówkach, imprezach szkolnych, Opinie rodziców
na numery telef., nazwy, adresy osób, instytucji, organizacji świadczących pomoc na rzecz dzieci dbających o przestrzeganie praw dzieci	wyposażenie uczniów w wiedzę na temat gdzie i w jaki sposób mogą szukać wsparcia w trudnych sytuacjach upowszechnianie wśród uczniów, rodziców znajomości Konwencji Praw Dziecka	Upowszechnianie numerów telefonów, kontaktów, na tablicach informacyjnych Lekcje wychowawcze, dostępne tablice z zapisem praw i obowiązków dziecka	Wychowawcy, pedagog	Cały rok szk./uczniowie Stała ekspozycja/uczniowie, rodzice	Rozmowy z uczniami, Wyniki badań ankietowych dla uczniów

Ewaluacja

Częściowa ewaluacja jest prowadzona na bieżąco, a końcowo roczna, wewnętrzna służy do modyfikacji działań mniej skutecznych.

Przedmiotem ewaluacji maj-czerwiec 2014 r. będą **Postawy i zachowania uczniów w kontekście tolerancji i szacunku dla innych.**

Pytania kluczowe:

- Które dokumenty szkolne określają oczekiwane postawy, zachowania uczniów?
- W jaki sposób uczniowie i ich rodzice są zapoznawani z tymi oczekiwaniami?
- Jaka jest znajomość tych oczekiwań?

- Jakie są wg uczniów, rodziców, nauczycieli skuteczne metody wychowawcze?
- Jaka jest skuteczność podejmowanych działań wobec uczniów sprawiających trudności wychowawcze?

Uwagi końcowe

Program profilaktyki jest uzupełnieniem programu wychowawczego i odpowiada na problemy lub zagrożenia pojawiające się w szkole środowisku. Koncentruje się na sferze objawowej np. wagary, agresja i określa działania dyscyplinujące. Bada też motywy i przyczyny podejmowania przez uczniów zachowań problemowych (dlaczego i po co to robią?)